

Techniekwijzer

Basistechnieken

(nr. 88-114)

Constructie

(nr. 115-125)

Vormgevingstechnieken

(nr. 126-151)

Uitsnijden en gieten

(nr. 154-172)

Bewegende onderdelen

(nr. 173-182)

Kleur en structuur

(nr. 193-218)

Bewegende onderdelen

(nr. 193-192)

Steenen zetten

(nr. 219-250)

- Gladm- en buszettingen
- Klerzettingen
- Chateaurzettingen
- Inkrustatiezettingen
- Paal- en gelaatzettingen
- Kantazettingen

Kralen rijken

(nr. 251-254)

Uitbesteden

(nr. 255-271)

Facetgeslepen stenen kunnen gezet worden in een uitsparing in het werkstuk door de randen van het metaal rond de rondist van de steen te polijsten. Zo lijkt het alsof de steen vlak in het metaal valt.

INCRUSTATIEZETTINGEN

Vormen voor incrustatiezetting

De incrustatiezetting wordt vaak toegepast bij rondlopende oppervlakken. Dat is het gemakkelijkst omdat de randen dan al wat omhoogkomen. Het metaal moet ten minste 1 mm dik zijn om de steen te kunnen dragen en bestand te zijn tegen de druk die bij het zetten uitgeoefend wordt. Het collet van de steen mag niet onder het metaal uitsteken. Dit geldt vooral als de steen in een bandring wordt gezet omdat de steen dan in de vinger zou prikken. Gebogen

dikke plaat en gebogen gegoten vormen zijn ideaal voor een incrustatiezetting. Het sieraad moet voor het zetten afgewerkt en gepolijst zijn. Bescherm het tegen krassen met afplakband en bedek de vijlen met een stukje leer. Gebruik een ringklem of wasbeentje als dat handig is.

Steensoorten die vanwege hun kristalstructuur gemakkelijk breken, zijn niet geschikt voor een incrustatiezetting want er kunnen stukjes afspinteren of ze kunnen tijdens het zetten breken.

Ringen uit de MBR-Serie van Anastasia Young. In deze handgegraveerde gegoten ringen zijn door middel van gladmessing en incrustatiezetting groensteen, groene smaragden en witte saffieren gezet.

De steen zetten

Ver groot met een bolfreese die dezelfde maat heeft als de omvang van de steen, een voorgeboord gaarje. Het gaarje moet zo diep zijn dat de rondist van de steen net onder de rand van het metaal valt. De steen moet vlak in de zetting liggen en mag niet te diep verzonken zijn want anders komt hij te ver onder het metaal als hij definitief gezet wordt. Met was dat tot een puntje is gerold of op een klein houten staafje is gesmolten, kan het steentje opgepakt en geplaatst worden. De hoek van de richel waar de rondist van de steen op rust, kan nog met een chatonfreese worden aangepast. Met een bruneestaal met een omgebogen uiteinde kan het metaal voorzichtig over de rondist geduwd worden. Druk de steen eerst vanaf het 'hoorden' vast, daarna vanaf het 'zuiden', dan het 'westen' en tot slot het 'oosten'. Zo blijft de steen tijdens het zetten vlak liggen. Controleer of de steen goed vastzit door te proberen hem met een wasstaafje uit de zetting te krijgen.

De afwerking

Wijf als de steen gezet is, het metaal verder over de steen met een gebogen bruneestaal. Werk de binnenrand van de zetting met een graveerseker netjes af of ga erlangs met de punt van het bruneestaal om hem glad en glimmend te maken. Eventuele diepe krassen of uitschieters kunnen met een vijl weggevoerd worden. Lichte krassjes kunnen worden weggepolijst of weggeschuurd. Daarna kan het werkstuk nogmaals gepolijst worden als laatste afwerking.

Railzetting

Bij deze zetting worden kleine vierkante of rechthoekige stenen in een zijje gezet, vaak in een verzonken richel die in een nauwkeurig geconstrueerd frame. De stenen worden aan twee kanten gezet en hun randjes raken elkaar zodat er een doorlopende rail ontstaat. Het is een heel precies werkje. Gebruik gskalbreedte stenen zodat ze allemaal even groot zijn en gelijkmatig in de richel van de zetting vallen want anders wordt het een onregelmatige rail.

INCRUSTATIEZETTING

Hier worden steentjes in een D-vormige bandring gezet. De achterkanten van de steentjes mogen niet aan de binnenkant van de ring uitsteken. In dit voorbeeld worden steentjes van 2mm gebruikt.

1 Markeer op de ring met behulp van een passer punten op gelijke afstanden. Breng ook markeringen aan over het midden van de ring zodat er knutjes ontstaan. Geef met een pens het midden van elk knutje aan en boor daarna gaarjes van 1,2 mm. Maak de gaarjes aan de binnenkant van de ring met een bolfreese netjes.

2 Frees de gaarjes uit met een bolfreese dat precies dezelfde maat heeft als de steentjes die in de ring gezet gaan worden. Frees tot het breedste deel van het freese en controleer dan of de steen past.

3 Controleer of de steen netjes in het gat past. De rondist moet net onder de rand van het gaarje vallen en de tafel moet vlak liggen. Kleine steentjes kunnen opgepakt en geplaatst worden met een staafje zetswas.

4 Druk met een bruneestaal het metaal over de steen, eerst noord, dan zuid, oost en west. Zo blijft hij op zijn plaats terwijl de rand gepolijst wordt.

5 Maak met de punt van het bruneestaal het randje aan de binnenkant van de zetting netjes. Verwijder krassen en polijst daarna het metaal.

